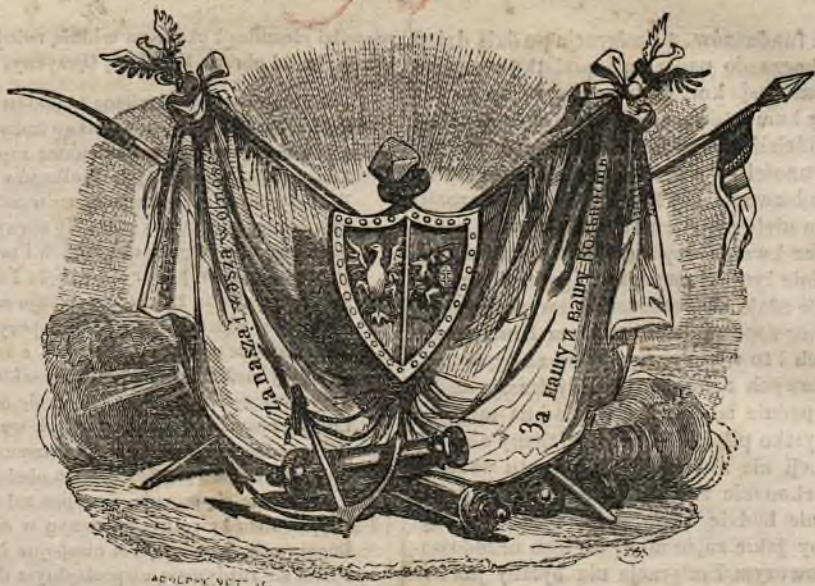

ROK 5^{ty}

N° 1.

19 STYCZNIA

1844 R.

K^o I.

Prenumerata
Franków dwa
na Kwartał.

Adres, Mr. Sarmata
rue Ruysbroek 56,
à Bruxelles.

ORZEŁ BIAŁY.

PISMO WYŁĄCZNIE POŚWIĘCONE WYJARZMIAJĄCJ SIĘ POLSCE.

ROK PIĄTY.

Przy rozpoczęciu roku, przedsiębiorając dalsze wydawanie dziennika, rzucmy okiem z punktu raz wytkniętego, na ubiegłe starania nasze w dziennikarskim zawodzie, oraz skreślmy, w ogólnych zarysach, czém na przyszłość sprawie publicznej możemy być użyteczni. Dziennikarstwo szeroko rozparło się w Emigracji naszej — są wywieszone rozmaite sztandary, drukują się organa różnych stronnictw i różnych osób, jest niemało słów namiętnie wprawdzie ale na wiatr rzucanych. Ten zaleca dynastją Czartoryskich; ów wynosi pod niebiosa ostatniego naczelnika naszego wojska rewolucyjnego; inny galwanizuje sejm lub broni jezuickiej narodowości; inny wreszcie usiłuje przywłaszczyć dla swego stronnictwa cały wpływ na Polskę; nie na tém koniec — moglibyśmy dalej rzecz ciągnąć, inne spisywać zboczenia i wybryki. Emigracyjne dziennikarstwo przedstawia istny obraz babelskiego pomieszania języków i pokazuje nam, na mniejszą skalę, jak to tam być musiało. W takim oplakanym stanie piśmiennictwa na tułactwie, myśl jednności czyli pobratania żywiołów narodowych; myśl obfita, samej sobie zostawiona, bez żadnych więzów, bez żadnej tamy w wolnym pędzie, niewykrzywiana narzucaniem się jakiego pretendenta do korony wabiącego naród pod swoją samozwańską chorągiew, niebrudzona stręczeniem się tej lub innej osoby, tego lub owego stronnictwa z niezmyśloną ochotą do władzy jak najmniej ograniczonej — słowem myśl większością rodaków naszych przyjęta do serca, przez dwa tylko dzienniki w Emigracji jest wyobrażana. Zapisujemy tu fakt niezaprzeczony, niewchodząc w ocenienie jak dalece pisma popierające myśl Zjednoczenia odpowiedziały swojemu powołaniu, bo sami osobiście bylibyśmy objęci tą kwestją; a we własnej sprawie nikomu wyrokować nie przystoi. Niech nam będzie wolno wszakże zanieść kilka słów przed sąd czytelników naszych.

Orzeł Biały ukazał się w chwili przejścia tułactwa naszego z nieładu do jakiejś organizacji, z rozprzeżenia

do idei jednności, z wiary w obcą pomoc ludów lub gabinetów do niezachwianej wiary w siłę narodową ludu polskiego. Organizacja szła mozolnie, wybór władzy spotykał wiele przeciwności i kilka lat się przeciągnął — a Zjednoczenie było placem szermierstwa rozmaitych intrygantów i wicherzycieli, starających się upiec swą pieczeń przy ogniu publicznym. Czystość uczuć naszych i gorliwość o sprawę wskazały nam stanowisko, jakie względem nich mieliśmy zająć. Dla tego też, jakkolwiek przybierali oni maskę, walczyliśmy ich ciemne zamachy z całą żarliwością mocnego przekonania. Zdrowy sąd tułactwa i nasze usiłowania odniosły zwycięstwo — Komitet stanął. Ależ nim to nastąpiło, kilkoletni per-rjód czasu spłynął na żwawej walce, gdzie częstokroć cisnęły się nam pod pióro cierpkie słowa, wywoływane przez dziennikarza, który nawykł do harmonji ulicznych wyrażań, a w pomienionym sporze miał osobisty interes. Zajęty tak mozolną utarczką, Orzeł Biały mógł tylko w chwilach wytchnienia spokojnie rozwijać przy-jętą za swój sztandar myśl jednności narodowej. Zawsze jednak, choć w inny sposób usprawiedliwiony okolicznościami, służył raz przyjętej zasadzie. Po instalacji Komitetu, należało się starać o uspokojenie rozjątrzonych umysłów, bo kwestja długo niocąca spór zesła wtenczas z pola: to też mniej Orzeł Biały kwapił się już odpowiadać na czynione przeciw mu wyskoki. Polityka jego względem Komitetu łatwo da się wytłómaczyć. Jak w czasie wyborów widział obowiązkiem swoim najczynniej na takowe wpływać; tak po zawiązaniu się władzy, sądził iż przyzwoistość wymagała aby jej zostawił początkowanie we wszystkich, a szczególnie w zbrataniu umysłów i zwróceniu ich ku rzeczy publicznej. Orzeł Biały czekał, niecierpliwie wyglądał od Komitetu jakiegoś aktu coby pociągnął Emigrację. Dotychczas oczekiwanie niezaspokojone. Być może że, jak mówią, sam Komitet niezupełnie dobrze sprzężony, to jednak pewna że przepisy policyjne, stając na przeszkodzie osiedleniu w jednym mieście wszystkich członków, mocno narady jego utrudniają. Do przeszkód krepujących sprzężystość działań,

KWARTAŁ I.

należy dodać brak funduszy, a Emigracja po dziś dzień ile wiemy, nieochocza do nadsyłania podatków usługą przepisanych. Kommissja kor. małą pozostałością grosza publicznego kasę komitetową zasilila. Gdyby tak miało być dalej, nie widzieliśmy podobieństwa prowadzenia jakiegokolwiek czynności — z t^{em} wszystki^{em} wiele liczymy na to że odezwanie się Komitetu do Emigracji, zaradzi grożącemu niebezpieczeństwu. Cokolwiek bądź, nie dotkniemy teraz kwestji czy dzisiejsza władza emigracyjna odpowiednie życzeniom naszym i potrzebom kraju jest złożona — nie zdaje się konieczn^{em} zwracać uwagę na ten punkt wobec zapowiedzianego przez Komitet powołania do nowych i to wkrótce mających nastąpić wyborów. Przy takowych zajmujemy się dyskusją osób, wskażemy jak wypadnie może mieć wzgląd na miejscowość, a nadewszystko pilnie strzedz będziemy aby wierzyciele instytucji nie zwichnęli. Musimy tu wszakże zapisać nasze przekonanie że dzisiejszy Komitet, dopóki przez inny nie będzie zastąpiony, może podołać wypadkom, jeśliby jakie zajęć miały za jego urzędowania. W razie stanowczym Emigracja nie byłaby już bez reprezentacji.

Duch publiczny w kraju i na tulaństwie znaczny zrobił postęp — upowszechniło się już przekonanie że Polska o własnych siłach jest w stanie wywalczyć swój byt niepodległy. Jako naturalne następstwo tej wiary, *Orzeł Biały* podawać będzie Zjednoczenie czyli skupienie sił ku narodowej robocie skierowanych. Naród Polski powinien złać w jedno wszystkie swe zasoby, i t^{em} tylko skojarzeniem potrafi zgnieść wrogi swoje; Emigracja t^{ęż} nasza, która jest wizerunkiem narodu, powinna się związać łańcuchem jedności, a nie zasmucać widokiem rozmaitych obozów. Popierając wszelako ideę jedności, nie przypuszczamy zbliżenia się ku sobie sprzecznych żywiołów, które na ziemi polskiej wola narodowa, jeśliby takowe otwarcie lub tajemnie ośmieliły się wystąpić w pole, zgruchotać nie omieszka. Nie ma żadnego paktu między patryjotyzmem a intrygą albo przeniewierstwem, między narodow^{ymi} a przeciw narodow^{ymi} dążnościami. Mówimy tu o arystokracji naszej, plugawo wmieszanej do historii rozbiorów Polski; o arystokracji która zdrajców z łona swojego wydała a która na szczęście jest nieliczna. Pod t^ęm nazwaniem nie obejmujemy pocziw^{ej}, szczer^{ej}, patryjotyczn^{ej} szlachty polskiej, co wiele zrobiła poświęceń dla Ojczyzny i do nowych gotowa. Ona ludem zawsze była w Polsce i z kmiotkami się pobrata; przy obronie przywilejów swych, ze szwankiem sprawy, uporeczywie obstawać nie będzie.

Otóż w krótkości zarysowany kierunek przyszłych usiłowań redaktorów *Orła Białego*. — Usiłowania te były już zakreślone na początku ukazania się tego pisma na widok publiczny — te same uczucia, te same chęci. Mamy nadzieję w ciągu bieżącego roku swobodni^{ej} wywiązać się, o ile nam sił stanie, z zaciągniętego względem czytelników naszych obowiązku. Wydajemy nadal pismo nasze, bo sądzimy że choćby sama pocziwa dążność drukiem objawiona, nie jest bez pewnej korzyści dla sprawy narodow^{ej}, której jesteśmy sługami.

Na przeszłym obchodzie rocznicy rewolucji 29 Listopada w Bruxelli (1) Ob. Lew Sawaszkiewicz bardzo w porę zacytował wyimek z Sybilli Woronicza o zdrajcach Ojczyzny. Nie od rzeczy i nie bez pożytku będzie powtórzyć tu ten obraz *w całości*, czego mowcy w głosie swoim uczynić nie wypadało. Rzęsista jasność myśli tego nieśmiertelnego wieszczka może na kształt błyskawicy wpadnie w duszę niejednego tytularnego Polaka,

rozpedzi ciemnicę i ukaże na widnią ruiny jego sumienia. Poeta zaczyna od obrazu konającej Ojczyzny.

« Gdzież niestety! pamiętna ta budowa cała
Losów naszych, z sprawcami sw^{ymi} się podziała?
A ta ziemia ożywc^{ym} natchniona zapałem,
Znowu nagłym ukrytym Wulkanów wyrzazłem
W tysiąc brył nieforemnych roztrzaskana razem,
Pierwotn^{ej} mieszaniny stała się obrazem;
Na któr^{ej} niepołącznych gruzach i urwiskach,
Martwe Chaos w ponurych usnęło łożyskach,
Sprzeczne z sobą żywioły wóz jego zaprzęgiły,
I wieczn^{ej} nienawisci, wojnę poprzysięgły.
Wszystko nie na sw^{ym} miejscu — a za każdym krokiem
Okropny cień Ojczyzny przeraża widokiem:
Albo głos j^{ej} z zapadłych jaskiń się ozywa,
Lub j^{ej} postać ostatnia na ratunek wzywa,
Nie widzicież ją teraz!... jako jeszcze kona
Na stosie rozszarpanych dzieł obalona...
I z śmiercią się mocuje, i znojem zalewa,
I wysiłek^{iem} żywotnych sprężyn w młodościach ziewa...
Drgają członki gasnącym niespojne łańcuchem,
Piersi się rozdymają niepozbędnym duchem.
A ona jeszcze skrzepłe powieki rozztwiera,
I znowu je śmiertelnym letargiem zawiera!
Ile zaś ciosów srogich w j^{ej} ciele zadanych,
Tyle płynię strumieni wrzącą krwią wezbranych —

Napaście tym widokiem wasze krwawe oczy,
O wy wszyscy zabójcy on^{ej}! rodzie smoczy!
Wy chytrych zdrań sąsiedzkich służalce nikczemni!
Bł^ędu, dumy, prywaty, krzykacze najemni!
Wy wszyscy coście różne larwy przybierali,
By zgubą matki nasz^{ej} ręce pomazali.
Niech ta krew na was padnie, i na wasze dzieci!
I pięt^{em} matkobojcz^{ym} na czele wyswieci!
A przekl^ęstw^{em} zgubionych milionów ludzi,
I tych których potomność z ich wnuków obudzi,
Niechaj was obłąkanych po puszczech ścigają,
I nory wasze srogiem wyciem napełniają!
Ale czyż przez to żywot Ojczyzn^{ie} wróćcie?
I głów^ę j^{ej} wasz^{ymi} głow^{ymi} opłaciecie?
Niech takim nieprzyjaci^{el} targ ich w gardło wbije,
I gniazdo ich zarodku lemi^{em} rozryje,
I p^łód ich zawiązany o kamień rozprysnie,
I ciała niepo^grzebne psom na pastwę cisnie,
Niech ich wątro^{be} szarpia sępy nieuśpione,
A Alekto usiadłszy na karki spodłone
Niech ich witym z padalców bieżem we krwi pławi,
I ogień niezgaszony ich w^ętr^zności trawi,
Niech się im kara z kary, śmierć odradza z śmierci,
I katusze ich wieczna zapora zawierci,
Kto Cię, kochana Matko! zdradzał! zamordował!
I za Twą głow^ę zyski przekł^ęte rachował ».

« Knechty » rojaliści (jak nazywa prymas Woronicz), co się kłaniacie cielowi glinianemu, najgrzeszniejszemu z Polaków. Adamowi *pi^{er}wszemu*, który was najpierwszy z ojczystego raju wypędził! polujący na rangi, tytuły i osobiste tylko zyski! *wy-zwóci*ci! bezpolitykowcy! samoluby demokracji (z nazwiska), którzy wdzragacie się łączyć z bezinteresown^{ymi} braćmi sw^{ymi}, dla uformowania silnego zastępu przeciw nieprzyjaciołom domowym i obcym! Wy wszyscy, co różne larwy przybieracie! przejrzycie się w t^ęm zwierciadle, a ujrzycie przebrzydłą postać swoją i los, jaki was czeka!

KAZIMIRZ DELAVIGNE.

Polacy w Bruxelli przebywający posłali na ręce szanownego Zwierkowskiego adres do wdowy po śpiewaku Warszawianki; w krótkich słowach wyrazili oni niezmi^ślone swe uczucia, swój żal nad grobem niedawno zamkniętym, swoje uwielbienie dla wzniosł^{ej} duszy poety, którą w licznych dziełach rozlaną zostawił pomiędzy nami, a która, dla nas Polaków, najmocni^{ej} się odbiła w

(1) Obacz Numer poprzedzający *Orła Białego*.

rewolucyjnym śpiewie, co nasze szeregi prowadził do boju i przez to stał się naszym narodowym.

Nie zamierzamy rozpisywać się o życiu i dziełach nieodżałowanego męża, którego pobyt na tej ziemi był ciągle błogosławieństwem Boga; to należy do pism francuzkich, a takowe dopełniły już swego obowiązku. Jako Polacy winniśmy zapisać na grobie nieśmiertelnego śpiewaka Warszawianki nigdy niezgasłą cześć. Śpieszymy także oświadczyć naszą wdzięczność K. Ostrowskiemu, za godne jego i nas wszystkich znalezienie się nad grobem poety. Ale jako Polacy, nie możemy również pominąć listu p. Leonarda Chodźki do pani Delavigne, w którym twierdzi że on pobudził i natchnął poetę wzniosłym śpiewem dla Polski. Nie chcielibyśmy rozumieć tej pretensji p. Leonarda Chodźki — wszakże sumienie nasze każe nam ją przypisać jego niepomahowanej chęci pokazania się przed światem, a żąd nawyknienia do świecenia swém imieniem przy każdej sposobności. Pan Leonard Chodźko zapomniiał że prawdziwe natchnienie ani żadnemu pobudzaniu, ani żadnym naleganiom, nie jest powolne. Święty ogień sam sobą żyje. Wymus jest to źródło z którego wyjdzie czasem niedbały wierszyk, nigdy zaś z niego nie uderzy w niebiosą szczytne unięsienie. Nie warto było zaiste narażać się na śmieszność, jaką ściągnął na siebie p. Leonard Chodźko swoim nietrafnem przyczepieniem się do wielkiego imienia.

Pan L. B. napisał w *Trzecim Maju* kilka artykułów o Irlandji; w jednym z tych noszącym N° piąty, czytaliśmy ustęp wystósowany do naszych republikanów. Autor artykułu *tehórzami* ich nazywa, z powodu że, jak twierdzi, na polskiej ziemi się nie objawili. Wierzyć przeto, mówi on, w polskich republikanów, ponieważ dalecy od niebezpieczeństwa, młodzi w zajmowaniu się polityką, obcemi pojęciami odurzeni, są ludzie, co się niemi być mienia — byloby prawdziwie « *absurdum*. » Pojęcia republikanckie są rozlane w całej historii naszego narodu i we wszystkich jego instytucjach — nie miały one wprawdzie doskonałej formy, bo takowej wrogi nasze w zмовie z arystokracją naszą rozwinąć się nie dali. Ale pojęcia te, przyciśnione całym ciężarem potrójnej niewoli, żyją głęboko wkorzenione. Kiedy Napoleon wkroczył do Polski, duch republikancki, który narodowym u nas nazwiemy, nie umiał korzystać ze sposobności; może być, że w samym Cesarzu Francji byłoby znalazł przeciwnika. W czasie ostatniego powstania dyplomacja która wtedy nie była jeszcze odarta z całego uroku, opacznie duchem publicznym ujętym w swe matnie pokierowała. Jeśli można oskarżać republikanów polskich to za to jedynie że nie pojmowali dotąd swego stanowiska w rewolucji, że pozwalali intrygantom frymarczyć polską narodowością. Lecz nie od stronników Czartoryskiego spodziewaliśmy się obwinienia naszych republikanów o brak energii, której byliby dowiedli odpędzając od władzy wyobraziciela gabinetowych gmatwanin. Dziś inaczej stoi rzecz — republikancki duch polski objawił się w narodowém przekonaniu, że Polska własnymi siłami wywalczy swą niepodległość — dziś już nie czas nakręcać facta — republikanizm polski ma wiedzę swego istnienia — nie w porę zaprzeczenie. Czartoryski niedawno bił pokłony gabinetom — na starość z niemi rozbrat swój ogłasza, duchowi narodowemu silnie w kraju i na tułactwie wytężonemu, robi teraz koncesyje. Król *Trzeciego Maja* spotkał zwątpienie na drodze, po której szedł całe życie, oszukujący i oszukiwany. Że Czartoryski rozprawia dziś o ufnosci w siły nasze narodowe, to dla nas rzecz obojętna; chcemy tylko przypomnieć tu *Trzecienn Majowi*, że Czartoryski i on sam tej niby ufnosci od republikanów polskich pożyczyli.

PIEŚN O ZIEMI NASZĘJ.

Pod tym tytułem Księgarnia J. K. Żupańskiego w Poznaniu wydała na świat plód poezji prawdziwie narodowej. Autor zakrył imie swoje przed publicznością — jeżeli skromność była mu do tego powodem, możemy śmiało powiedzieć że miał prawo więcej ufać swemu pięknu i harmonijnie wyrażonemu natchnieniu. Poeta nuci śpiew miły polskim sercom — wiersz jego ma tok niewyszukany, płynie naturalnie, czy to odbija pamiątki narodowe, czy to kreśli obrazy naiwnej prostoty obyczajów. Na każdej karcie błyszczy gorące zamięłowanie ludu polskiego i nie mniej gorąca wiara w jego przyszłość.

A czy znasz ty bracie młody,
Te pokrewne twoje rody?
Tych Górali i Litwinów,
I Żmudź świętą i Rusinów.

A czy znasz ty bracie młody,
Twoje ziemie, twoje wody?
Z czego słyną, kiedy giną,
W jakim kraju i Dunaju?

A czy znasz ty bracie młody,
Twojej ziemi bujne plody.
Twe kurhany i mogiły,
I twe dzieje, co się śmiły?

A czy wiesz ty, co w nich leży?
O nie zawsze, o nie wszędzie,
Młody orle tak Ci będzie,
Jako dzisiaj przy macierzy!

Trzeba będzie ważyć, służyć,
Milczeć, cierpieć i wojować!
I nie jedno miłe zburzyć,
A inaczej odbudować....

Kto tam zgadnie, gdzie osiedzisz,
Jaką wodą w świat popłyniesz,
W której stronie walczyć będziesz,
I od czyjej broni zginiesz?....

Wyleć płakiem z tego gniazda.
Milać będzie taka jazda,
Spójrz z góry na twe ziemie,
I rodzinne twoje plemię....

Radzimy ziomkom zwiedzić z poetą rodzinne plemię — on zaprowadzi ich do wszystkich zakątków Polski a za trudy zapłaci słodkim dźwiękiem swojej liry.

Wóz twój wbiegnie na rozdroża
Wiatr zaleci cię od morza;
I krew raźniej ruszy w żyłach,
I koń czujniej strzygnie uchem;
Drogę swoją po mogiłach
Liczyć będziesz stepem głuchym.

Tam świat bystry, trzeźwy, czujny,
Jak na czatach błysk oszczepu —
Jak młodości umysł bujny,
Tak szeroki oddech stepu!

W jarach kraj ku rzekom spada,
Ziemia głuchym jękiem gada,
Dumka mówi o przeszłości,
A wiatr bieli stare kości....

Héj ku morzu ku Czarnemu,
Ku Limanu szerokiemu,
Na południe Dniepr tam płynie!
A cześć Ławrze! Sława Bogu!

Hulaj koniu po rozlogu,
Nam żyć tylko w Ukrainie!

Szumi woda porochami,
Od porochów sokół leci,
Wicher wyje mogiłami,
Wilk oczyma nocą świeci,
Burzanami koza dzika,
Ocieretem lis pomyka.
Pędzi tabun gdy wilk wpadnie,
We mgłach dyszą ciche jary,
I mkną mary przez czachary,
I krynica bije na dnie.....
A tu czesze stepem, borem,
Z listem Kozak, gdzie pan każe;
I czumackie ciągną maże
Od Limanów w świat taborem;
Po rozdrożach czort je wodzi
I tumany nocne płodzi...

Z przyjemnością cytujemy czarowny obraz naszych Polek:

Bo i cóż to tam za żywość
Młodych Polek i uroda!
Tam wstyd szczéry, tam pocziwość,
Tam po Bogu dusza młoda!
Boć to w nocie i w szczerocie,
W wiejskim domku uchowane,
Wypieszczone, umuskane;
Niby dumne i dostojne,
A potulne, jak trusiątka!
Niby dworne, a pokorne,
Jakieś takie bogobojne,
Jakby jakie niebożątka!

Myśl ich cicho w życiu świeci,
Pełne życia, jak nadzieje;
Lubią pieśni, tańce, dzieci,
Wiosnę, kwiaty, stare dzieje...

Gdy wesole, istne trzpiotki,
I wiewiórki i szczebiotki!
Lecz gdy w smutku myśl zagrziebie,
Wówczas Polka taka rzewna:
Iż uwierzysz, że jej krewna
Najsmutniejsza z gwiazd na niebie!

Poeta kończy swój śpiew zwrotem do przyszłości;

A czy chcecie wiedzieć jaka? —

Świetna! Świetna, jak myśl ona,
Którą natchnie Bóg i bitwa!
Czysta, święta, jak modlitwa
Przed skończeniem odmówiona.
A potężna, jak lud kmiecy,
Co ją dźwignie swemi plecami! —

— Donoszą z Poznania że przed kilku dniami przyszła wiadomość z Warszawy, że Moskale uwięzili 250 osób, z których pięciu skazali na rozstrzelanie. Wyrok na dwóch: na Gzowskiego urzędnika z Łęczycy i na Karpińskiego adwokata z Warszawy podpisany. Moskale twierdzą że dopiero jedną odkryli sekcję, która rozpowszechniała zasady komunizmu między rzemieślnikami Warszawskimi.

— W Poznaniu aresztowano zarozszerzanie zasad rewolucyjnych kilkanaście osób; między innemi dwóch młodych ludzi osadzono w jednej izbie na piętrze, z których

jeden potrafił ratować się ucieczką, a drugi nazwiskiem Malinowski oknem wyskoczywszy, zabił się.

W inném miejscu czytamy że Malinowski nie był skompromitowany politycznie, lecz jako służący w wojsku w stopniu praporczyka. Zdegradowany za przewinienie niesubordynacyjne i odesłany z Warszawy do pułku stojącego garnizonem w Lublinie, w drodze potrafił się wymknąć z pod straży i schronił się w Poznańskie, gdzie niejaki czas zostając został przyaresztowany, z kąd ratując się ucieczką, śmierć znalazł.

OŚWIADCZENIE.

Proszeni jesteśmy o ogłoszenie następującego oświadczenia, datowanego z Lille 12 stycznia 1844 roku.

« Racz zamieścić w dzienniku *Orla Białego* niniejsze oświadczenie moje; że ja będąc napadany i zmuszony przez *Michała Lisieckiego* i jego adherentów, *Alexandra Matuszewicza* i *Antoniego Modlińskiego* podpisałem był do *Trzeciego Maja* akt towarzystwa, służącego Czarotoryskiemu. Lécz po rozpatrzeniu się (w krótkce potem) protestowałem przeciw i protestacją moją przesłałem *franco* do redakcji *Trzeciego Maja*, która dotychczas w swoim dzienniku tej nie umieszcila. Oświadczam więc niniejszém wszystkim wobec i każdemu z osobna, że towarzystwo *Trzeciego Maja* i jego członków mam *en horreur* i że podpis mój przez *gwalt wymuszony*, proszę każdego uczciwego człowieka uważać za niebyły ».

(podpisano) A. CZERNIEWSKI.

Powszechnie jest zdanie, że Emigracja w ogólności i jej stronnictwa w szczególności nie mają władzy wykonawczej, bo nie posiadają ani policji, ani żandarmów. Powyżej protestujący przekonywa nas, że partja monarchiczna stanowi wyjątek co do tego punktu. Organizacja króla *de facto* pięknie idzie. Zaprowadził ją *gortliwy i szanowny hrabia Narceyz Olizar prefekt króla de facto* w ostatniej przejażdżce swojej przez Lille, Bruxellę i po innych zakładach. W Bruxelli mu jednak nie spaliło.

ZMARLI.

— W roku 1832 w przejeździe z Anglii do Belgji przybył do miasta Venloo (dziś należącego do Hollandji) *Jerry Neumann*, gdzie po krótkiej chorobie życie zakończył. Neumann był rodem z Tresków w Poznańskim, umarł 1° stycznia 1833 roku, mając lat 33.

Dowiedziawszy się teraz dopiero przypadkiem o zgonie tego naszego współrodaka, ogłaszamy go aby dojść mógł do familji zmarłego zapewne interessowanój.

DONIESIENIA KSIĘGARSKIE.

W Poznaniu niedawno opuścili prassę dzieła następujące: nabyć je można w Bruxelli, rue *Ruisbrock* 56.

O Rolnictwie przez Dezydora Chlapowskiego.

Filozofja Ekonomji materialnej ludzkiego społeczeństwa. Wiadomości o Konfederacji Barskiej.

Pieśń o ziemi naszej.

Pierwszy poszyt drugiego tomu *Starożytności polskich.*

Numer niniejszy rozpoczyna Kwartał I roku piątego. Prenumerata jak dotąd, *Ośm* franków rocznie, *Dwa* kwartalnie. Prenumeratorowie którzy nie nadesłali odmówienia, uważani są nadal. — Niezyczący sobie dłużej utrzymywać *Orla Białego* zechcą Numer niniejszy zwrócić przewracając przepaskę i kładąc adres redakcji.

Wszelkie listy i przesyłki adressowane być winny *franko* à *Mr Sarmatà*, rue *Ruisbrock* 56, à *Bruxelles*.